

Inventering och sanering av PCB

PCB (polyklorerade bifenyl) är en grupp miljö- och hälsofarliga ämnen som bland annat påverkar immunförsvar och fortplantning samt orsakar långsiktiga skador i vattenmiljöer. PCB började användas på 1930-talet i en rad olika produkter, främst byggprodukter. Nyanvändning av PCB förbjöds i Sverige 1973 efter upptäckt att PCB spridits till naturen.

Som fastighetsägare till industribyggnad eller flerbostadshus har du ett ansvar att inventera och sanera PCB i byggnader.

PCB i byggprodukter

PCB användes i Sverige främst under den stora satsningen på bostadsproduktion på 1960-talet. Ämnena finns fortfarande kvar i vissa material och produkter.

Fogmassor

Fogmassor med PCB användes mellan 1956-1973 i så gott som alla typer av byggnader. PCB kan förekomma i fogmassor mellan betongelement, runt fönster och dörrar, på balkonger, vid trappor, i dilationsfogar och runt fasadelement av sten. Fogmassan kan även finnas dold bakom plåtfasader och fönsterlister.

Golv

PCB kan finnas i plastbaserade golvmassor för fogfria, halkskyddade golv som har lagts in i storkök och industrilokaler under åren 1956-1973.

Isolerrutor

Vissa typer av isolerrutor från tiden 1956-1980 förseglades med PCB-haltig massa. Dessa rutor användes framförallt i offentliga byggnader, kontorshus m.m. och inte i någon större utsträckning i bostadshus.

Kondensatorer

Kondensatorer med PCB kan förekomma i lysrörsarmaturer installerade före 1980. Små kondensatorer i enfasmotorer installerade fram till 1980 kan innehålla PCB-oljor och finns bl.a. i fläktar till oljebrännare, i cirkulationspumpar, tvättmaskiner, centrifuger, torktumlare och köksfläktar.

Vad säger lagen?

Miljöbalken ställer krav på fastighetsägare att inventera och sanera PCB i sina byggnader. Kraven gäller inte en- och tvåfamiljshus. Enligt Förordningen om PCB m.m (SFS 2007:19) gäller följande regler:

Fog- eller golvmassor med PCB-halt över 500 mg/kg (500 ppm) ska saneras så snart som möjligt, dock senast

- **30 juni 2014**, om byggnaden uppförts eller renoverats under åren 1956-1969, om inte annat följer av nedanstående
- **30 juni 2016**, om
 - a) massan finns i industribyggnad som har uppförts eller renoverats under åren 1956-1969,
 - b) byggnaden har uppförts eller renoverats under åren 1970-1973, eller
 - c) massan har använts inomhus

Fog- eller golvmassor med lägre PCB-halt, 50-500 mg/kg (50-500 ppm) ska saneras senast i samband med renovering, ombyggnad eller rivning av byggnaden.

Som fastighetsägare ska du:

1. Inventera

I byggnader uppförda eller renoverade 1956-1973 ska fastighetsägaren inventera förekomst av PCB i fogmassor, golvmassor, isolerrutor och kondensatorer i armaturer.

2. Finns PCB – gör åtgärdsplan

Finns det fog- och golvmassa med PCB-halt över 50 mg/kg (50 ppm) ska en åtgärdsplan upprättas.

3. Rapportera

En redovisning av inventeringen ska inlämnas till miljökontoret. Resultatet ska rapporteras även om ingen PCB förekommer. Om det finns PCB ska även åtgärdsplanen redovisas.

4. Sanera

Anmäl sanering till miljökontoret minst tre veckor innan arbetet påbörjas. Som fastighetsägare ansvarar du för att saneringen utförs på bästa sätt så att PCB-spridningen till omgivningen minimeras. Saneringsföretag som arbetar enligt branschföreningens (Svenska Fogbranschens Riksförbund, SFR) har kunskap och erfarenhet av PCB-sanering.

5. Rapportera

Slutrapport ska skickas till miljökontoret.

Dispens

Miljö- och byggnadsnämnden/ miljökontoret är tillsynsmyndighet och har möjlighet att ge dispens om senareläggning av saneringen om särskilda skäl finns.

Ytterligare information

Svenska Fogbranschens Riksförbund (SFR)
www.sfr.nu

Miljökonsultgruppen i Stockholm
www.sanerapcb.nu

Naturvårdsverket
www.naturvardsverket.se välj "A-Ö" och "PCB"

Lagtexter finns på www.lagrummet.se under länken "Författningar"
Förordning (2007:19) om PCB m.m.